अथ षष्ठोऽनुवाकः।

पञ्चमे काम्यद्रव्याण्युक्तानि। षष्ठेऽभ्युद्रवणं होमाभावप्रतीकारमित्युभयमभिधीयते। तत्राभ्युद्रवणं विधातुमादावुपाख्यानेनाग्निहोत्ररूपाद् गोरुत्पत्तिं दर्शयति। "प्रजापतिरकामयतात्मन्वन्मे जायेतेति। सोऽजुहोत्। तस्यात्मन्वदजायत। अग्निर्वायुरादित्यः। तेऽब्रुवन्। प्रजापतिरहौषीदात्मन्वन्मे जायेतेति। तस्य वयमजनिष्महि। जायतां न आत्मन्वदिति तेऽजुहुवुः। प्राणानामग्निः। तनो वायुः। [१] चक्षुष आदित्यः। तेषाꣳ हुतादजायत गौरेव" इति। पुरा कदाचित् प्रजापतिरचेतनगिरिनगरादिकमुत्पाद्य आत्मवज्जीवात्मयुक्तं चेतनं वस्तुजातमयमुत्पद्यतामिति कामयित्वा तत्साधनहोमं कृतवान्। तेन होमेनाग्निवाय्वादित्यरूपं चेतनमजायत। तेऽप्यग्न्यादयः परस्परं विचार्य्य प्रजापतेर्होमाद्यथा वयमुत्पन्नास्तथास्माकमपि चेतनं जायतामिति विचार्य्य होमञ्चक्रुः। तत्राग्निः प्राणेभ्यः स्वाहेत्येवं प्राणानामर्थे हुतवान्। तथा वायुस्तन्वर्थे आदित्यश्चक्षुरर्थे तेषां त्रयाणां होमादूर्द्ध्वं एका गौरुपजायत॥

अथ तस्या गोरग्निहोत्रशब्दाभिधेयत्वं सम्पाद्य प्रशंसां दर्शयति। "तस्यै पयसि व्यायच्छन्त। मम हुतादजनि ममेति। ते प्रजापतिं प्रश्नमायच्छन्। स आदित्योऽग्निमब्रवीत्। यतरो नौ जयात्। तन्नौ सहासदिति। कस्यैकोऽहौषीदिति प्रजाप-